

litin lukion opiskeluhoitosuunnitelma 2023

Opiskeluhoollon keskeiset periaatteet

Näissä lukion opetussuunnitelman perusteissa määrätään opiskeluhoollon keskeisistä periaatteista, opetustoimeen kuuluvan opiskeluhoollon tavoitteista sekä opetussuunnitelman ja oppilaitoskohtaisen opiskeluhoitosuunnitelman laatimisesta (lukiolaki 714/2018, 32 §; oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 13 § [muutettu lailla 1501/2016]).

Yhteisöllinen opiskeluhoolto

Opiskeluhoolltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä yhteisöllisenä opiskeluhoolltona.

Opiskeluhoolto on osa lukion toimintakulttuuria ja toimia, joilla edistetään opiskelijoiden osallisuutta, oppimista, hyvinvointia, terveyttä ja sosiaalista vastuullisuutta. Lisäksi edistetään ja seurataan opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä opiskelu ympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 3 ja 4 §.)

Yhteisöllisen opiskeluhoollon suunnittelun ja kehittämisen lähtökohtana on opiskelijan osallisuus, myönteinen vuorovaikutus sekä aikuistuvan nuoren itsenäistymisen tukeminen. Kaikilla opiskelijoilla tulee olla mahdollisuus osallistua yhteisöllisen opiskeluhoollon toimintatapojen kehittämiseen ja mielipiteensä ilmaisemiseen opiskelijoita ja oppilaitosyhteisöä koskevissa asioissa (lukiolaki 714/2018, 33 §; oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 18 §).

Huoltajien mahdollisuutta osallistua yhteistyöhön tuetaan. Huoltajia kannustetaan osallistumaan yhteisöllisen opiskeluhoollon kehittämiseen ja oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin ja yhteistyön vahvistamiseen. Yhteistyötä tehdään myös kunnassa nuorten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa. Lukiolain mukaan opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskelu ympäristöön (lukiolaki 714/2018, 40 §). Siihen kuuluu fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus. Opetuksen järjestämisen lähtökohtana on opiskelijoiden ja henkilökunnan turvallisuuden takaaminen kaikissa tilanteissa. Opiskelijoiden osallisuus opiskeluyhteisön turvallisuuden edistämässä tukee hyvinvointia 34 ja tarkoituksenmukaista toimintaa turvallisuutta vaarantavissa tilanteissa. Turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen on osa lukion toimintakulttuuria, ja se otetaan huomioon kaikessa lukion toiminnassa.

Yksilökohtainen opiskeluhoolto

Yksilökohtaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan yksittäiselle opiskelijalle annettavia opiskeluhoollon palveluja, joita ovat opiskeluterveydenhuollon palvelut, opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä yksittäistä opiskelijaa koskeva monialainen yksilökohtainen opiskeluhoolto, jota toteutetaan monialaisessa asiantuntijaryhmässä (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 5 §).

Yksilökohtaisen opiskeluhoollon tehtävänä on edistää hyvinvointia, terveyttä ja opiskelukykyä sekä tunnistaa näihin ja opiskelijan elämäntilanteeseen liittyviä yksilöllisiä tarpeita. Tavoitteena on myös varhaisessa vaiheessa ehkäistä ongelmia ja huolehtia tarvittavan tuen järjestämisestä. Yksilökohtaista opiskeluhoolltoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijan kanssa ja hänen suostumuksellaan. Opiskelijan omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä itseään koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuisissa. Lähtökohtana on opiskelijaa arvostava, hänen mielipiteitään kuunteleva ja luottamusta rakentava vuorovaikutus sekä opiskelijan itsenäinen asema opiskeluhoolltoon liittyvissä kysymyksissä.

Opiskelijalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa yksittäisen opiskelijan oikeuksista opiskeluhollossa sekä asioiden käsittelyyn liittyvistä lain edellyttämistä menettelytavoista ja tietojen käsittelystä. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 11 ja 18 §.)

Opiskeluhoitoryhmit monialaisessa yhteistyössä

Opiskeluholon monialaiseen yhteistyöhön kuuluvien opiskeluhoitoryhmien toiminta on osa opiskeluholon kokonaisuutta.

Opiskeluhoitoryhmiä ovat

- 1) opiskeluholon ohjausryhmä,
- 2) oppilaitoskohtainen opiskeluhoitoryhmä sekä
- 3) tapauskohtaisesti koottava monialainen asiantuntijaryhmä.

(Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 14 § [muutettu lailla 1501/2016].)

Koulutuksen järjestäjä asettaa opiskeluholon ohjausryhmän ja oppilaitoskohtaisen opiskeluhoitoryhmän. Yksittäistä opiskelijaa koskevat asiat käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa asiantuntijaryhmässä. Kaikki opiskeluhoitoryhmit ovat monialaisia, mikä tarkoittaa, että ryhmässä on mukana opetushenkilöstöä sekä opiskeluterveydenhuollon palveluja ja psykologi- ja kuraattoripalveluja edustavia jäseniä. Jokaisella kolmella ryhmällä on omat tehtävät ja niiden perusteella määräytyvä kokoonpano.

Opiskeluholon ohjausryhmä vastaa koulutuksenjärjestäjäkohtaisen opiskeluholon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista. Sille asetetut tehtävät voi hoitaa myös muu tehtävään soveltuva ryhmä. Ohjausryhmä voi olla myös kahden tai useamman koulutuksen järjestäjän yhteinen. Sama ryhmä voi olla useamman koulutusmuodon yhteinen.

Oppilaitoskohtaisen opiskeluhoitoryhmän tehtävänä on vastata oppilaitoksen opiskeluholon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Ryhmää johtaa koulutuksen järjestäjän nimeämä edustaja. Koulutuksen järjestäjä ja opiskeluholon palveluja tuottavat tahot päättävät yhdessä sen kokoonpanosta sekä tehtäviin liittyvistä toimintatavoista. Opiskeluhoitoryhmä voi tarvittaessa kuulla asiantuntijoita. Ryhmän keskeinen tehtävä on oppilaitosyhteisön terveellisyyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä muun yhteisöllisen opiskeluholon toteuttaminen ja kehittäminen.

Oppilaitoskohtaisen opiskeluhoitoryhmän sijasta edellä kuvattuja tehtäviä voi hoitaa opetuksen järjestäjän nimeämä muu tehtävään soveltuva monialainen oppilaitoskohtainen ryhmä (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 14 § [muutettu lailla 1501/2016]).

Opiskelijan ohjaus ja tukeminen

Monialainen asiantuntijaryhmä kootaan yksittäisen opiskelijan tai opiskelijaryhmän opiskeluhuollon tuen tarpeen selvittämiseksi ja palvelujen järjestämiseksi. Ryhmän kokoa se opetushenkilöstön tai opiskeluhuollon palvelujen edustaja, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu. Asiantuntijaryhmän tapauskohtainen kokoonpano perustuu yksilölliseen harkintaan, käsiteltävään asiaan ja siinä vaadittavaan osaamiseen. Asiantuntijaryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseneksi vain opiskelijan tai, ellei opiskelijalla poikkeuksellisesti ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumuksella. Asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön. Opiskelijan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella hänen asiansa käsittelyyn voi osallistua myös muita tarvittavia opiskeluhuollon yhteistyötahoja tai opiskelijan läheisiä (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 19 §).

Yhteisöllisen opiskelijahuolto litin lukiossa

Tavoitteena on opiskelijoiden fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista huolehtiminen luomalla turvallinen ja terveellinen opiskelu- ja työympäristö sekä ehkäistä syrjäytymistä. Tavoitteena on auttaa opiskelijoita pysymään terveenä ja hyvässä fyysisessä ja psyykkisessä kunnossa sekä hoitamaan ihmisuhteitaan. Päätoimisissa opinnoissa opiskelijalla on oikeus maksuttomaan ateriaan niinä päivinä, joihin opetussuunnitelma edellyttää opiskelijan läsnäoloa koulutuksen järjestäjän osoittamassa paikassa. litin lukion opiskelijaruokailu järjestetään litin kunnan koulujen vahvistetun opetussuunnitelman mukaisesti. Koulumatkatukeen on oikeutettu lukion opiskelija, jonka yhdensuuntainen koulumatka suorinta käyttökelpoista reittiä käyttäen on vähintään 10 kilometriä. Omavastuuosuus koulumatkojen kustannuksista on 43 euroa. Koulun tulee olla terveellinen ja turvallinen ympäristö koko koulun väelle. Koulurakennuksessa pidetään vuosittain katselmus, jossa kiinnitetään huomio fyysiseen ja psyykkiseen työympäristöön. litin lukiolla on pelastussuunnitelma ongelma- ja onnettomuustilanteita varten. Käyttäytymistä poikkeustilanteissa, esim. tulipalon sattuessa, harjoitellaan kaksi kertaa lukuvuodessa. Henkistä ilmapiiriä kartoitetaan kyselyin ja haastatteluin. Järjestyssäännöissä määrätään erikseen mm. päihteistä ja tupakoinnista. litin lukiolla on tasa-arvosuunnitelma. Kriisitilanteisiin on laadittu suunnitelma (litin lukion kriisisuunnitelma), jossa on toimintaohjeet kiusaamisen, väkivallan, mielenterveyskysymysten, tupakoinnin, päihteiden sekä erilaisten onnettomuuksien ja kuolemantapauksien käsittelemiseksi ja kriisiavun antamiseksi. Oppilaitosyhteisön tukena toimii tarvittaessa litin kunnan kriisiryhmä. litin lukion opiskeluympäristö pidetään siistinä, viihtyisänä ja toimintakuntoisena. Vuosittaiset kuntokatselmuksset ja kouluviihtyvyysskyselyt opiskelijoille, huoltajille ja opettajille. Lisäksi ongelmat pyritään korjaamaan kun niitä ilmenee, jatkuva palaute. Esteetön opiskeluympäristö. Opettajakunnassa ja opiskelijakunnassa ensiapuvalmius. litin lukio on päihteetön ja savuton opiskeluympäristö. Tarvittaessa hoitoonohjaus tapahtuu kouluterveydenhoitajan kautta.

litin lukion oppilaskunta toimii aktiivisena koulun kehittäjänä. Oppilaskunta suunnittelee yhteisiä teemapäiviä ja tapahtumia sekä antaa palautetta koulun toiminnasta ja esittää parannusehdotuksia käytäntöihin. litin lukion opiskelijahuolto palvelut tarjoaa Päijät-Hämeen hyvinvointialue (PaijatHA). Maksutonta hammashoitoa tarjotaan terveysaseman hammashoitolassa. Lääkärin ja hammaslääkärin tarkastukset toisena opiskeluvuotena. Kouluterveydenhoitaja tavattavissa litin yläkoululla. Koulukuraattori tavattavissa litin lukiolla tiistaisin. litin kunnan nuorisotoimen edustaja tavattavissa kerran viikossa lukiolla. litin lukiolla käytössä etsivän nuorisotyön palvelut. Poliisiin ja palo- ja pelastustoimen turvallisuusteematapahtuma kerran lukuvuodessa.

Yksilöllisen opiskelijahuolto litin lukiossa

Opiskelija voi keskustella oppimisvaikeuksistaan aineenopettajan ja opinto-ohjaajan kanssa. Ryhmänohjaajat ja koulukuraattori ovat käytettävissä ihmissuhdeongelmien ja elämän kriisitilanteita ratkottaessa.

Ryhmänohjaajat ottavat tarvittaessa yhteyttä huoltajaan. Iitin lukion oppilashuoltotyöryhmä suunnittelee ja koordinoi oppilashuoltotoimia ja tarvittaessa hankkii tarvittaessa ulkopuolista asiantuntija-apua.

Oppilashuoltotyöryhmään kuuluvat rehtori, opinto-ohjaaja, ryhmänohjaajien edustaja, kouluterveydenhoitaja, koulukuraattori ja psykologi. Ryhmään voidaan kutsua myös oppilaskunnan edustaja. Oppilashuoltoryhmä kokoontuu kerran lukukaudessa, tarvittaessa useammin. Rehtori kutsuu oppilashuoltoryhmän koolle. Tarvittaessa opiskelijahuoltoryhmä kokoontuu eri kokoonpanoissa tilanteen vaatiessa, jonka ryhmänohjaaja tai opettaja kutsuu koolle. Ryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön, joka vastaa mm. käsittelyn kirjaamisesta. Syrjäytymisen ehkäisemiseen kiinnitetään huomiota välittömästi. Jos opiskelijalla ilmenee opiskeluvaikeuksia ja muita motivaatio-ongelmia, pyritään opiskelijaa auttamaan niiden selvittämisessä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Ensisijaisia auttajia ovat oma ryhmänohjaaja, opinto-ohjaaja, rehtori ja oppilashuoltotyöryhmä. Kodin ja koulun välisen yhteistyön avainhenkilö on ryhmänohjaaja, joka pitää yhteyttä koteihin tarpeen niin vaatiessa. Rehtori kutsuu kaksi kertaa lukuvuodessa vanhempainkokouksen koolle, jossa voidaan tarkastella kodin ja koulun välistä yhteistyötä koulun tasolla. Huoltajat allekirjoittavat alaikäisen opiskelijan poissaolonselvitykset, jaksotodistukset ja tiedotteet. Täysi-ikäinen opiskelija allekirjoittaa itse asiakirjansa. Huoltajiin otetaan yhteyttä tarvittaessa. Poissaolojen seurannassa käytössä Wilma-poissaolojen seuranta- ja raportointijärjestelmä. Tiedotus Iitin lukion henkilökunta tiedottaa opiskelijoille ja huoltajille opiskelijahuollon palveluluista lukuvuositedotteessa, koulun kotisivuilla ja vanhempainilloissa. Oppilashuoltohenkilöstön yhteystiedot ovat nähtävillä Iitin lukion kotisivuilla.

Oppilashuoltokertomus

Yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittelystä asiantuntijaryhmässä laaditaan oppilashuoltokertomus. Kertomus laaditaan jatkuvaan muotoon, joka etenee aikajärjestyksessä. Kirjaamiseen käytetään Iitin kunnan yhteistä Oppilashuoltokertomuslomaketta. **Opiskelijahuoltoasiakirjat ovat salassa pidettäviä.** Opiskelijahuoltoasiakirjoja säilytetään Iitin lukion arkistossa niin, että vain asiaosaisilla on pääsy arkistoon (rehtorin kanslian arkisto). Salassapito Oppilashuoltotyö ja siitä kertyvät dokumentit ovat salassa pidettäviä. Huoltajalta tai opiskelijalta hankitaan lupa tiedon luovuttamiseen tiedonsiirtolomaketta käyttämällä.

Oppilashuoltosuunnitelma Iitin lukion oppilashuoltosuunnitelma laaditaan yhteistyö opiskelijoiden, opettajien ja huoltajien kanssa (huoltajienkokous). Suunnitelmat **kriisi- ja uhkatilanteisiin sekä kiusaamisen ehkäisemiseen ja tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden lisäämiseen** Iitin lukion lukuvuositedotteessa on toimintaohjeet äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa toimimiseksi. Iitin lukion tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa on kuvattu toimenpiteet kiusaamisen ehkäisemiseksi ja tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden lisäämiseksi. Opiskelijan ohjaus ja tukeminen 37 Opiskelijan ohjaus ja tukeminen 4.3.2. Opiskeluhoollon suunnitelmat ja niiden laatiminen Paikallisella tasolla opiskeluhoollon suunnittelua ja toteuttamista ohjaa kolme eri suunnitelmaa.

Suunnitelmat ovat:

- 1) lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, johon sisältyy opiskeluhoollon koskeva osuus,
- 2) paikalliseen opetussuunnitelmaan sisältyvä kuvaus opiskeluhoollon ja tukemisen osuudesta,
- 3) oppilaitoskohtainen opiskeluhoollon suunnitelma.

(Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 12 ja 13 § [muutettu lailla 1501/2016]; lastensuojelulaki 417/2007, 12 § [muutettu lailla 1292/2013]; lukiolaki 714/2018, 32 §; terveydenhuoltolaki 1326/2013, 17 §.)

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on kunnan tai useamman kunnan yhdessä laatima kunnan tai kuntien toimintaa koskeva suunnitelma lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi sekä lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Se hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. (Lastensuojelulaki 417/2007, 12 § [muutettu lailla 1292/2013].)

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sekä muut kunnan lasten ja nuorten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta koskevat linjaukset otetaan huomioon, kun valmistellaan paikallisen opetussuunnitelman opiskeluhoitoa koskevaa osuutta sekä oppilaitoskohtaisia opiskeluhoitosuunnitelmia. Opiskeluhoito opetussuunnitelmassa Paikallisessa opetussuunnitelmassa kuvataan käytännön tasolla lukion opetussuunnitelman perusteissa määrättyjen asioiden toteutus, opetussuunnitelman yhteys lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan sekä linjaukset oppilaitoskohtaisen opiskeluhoitosuunnitelman laatimiseksi. Paikallinen opetussuunnitelma tulee opiskeluhoollon osalta laatia yhteistyössä kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa (lukiolaki 714/2018, 32 §; terveydenhuoltolaki 1326/2013, 17 §).

Opetussuunnitelman laatimisessa tehdään tarvittaessa yhteistyötä myös muiden viranomaisten ja yhteistyökumppaneiden kanssa (lukiolaki 714/2018, 32 §). Osa oppilaitoskohtaiseen opiskeluhoitosuunnitelmaan sisältyvistä asioista on tarkoituksenmukaista kuvata yhdenmukaisesti kaikissa koulutuksen järjestäjän oppilaitoksissa siten, että niitä täsmennetään ja täydennetään oppilaitoskohtaisesti. Tämä tukee oppilas- ja opiskeluhoitolaissa (1287/2013) mainittua opiskeluhoollon palvelujen yhdenvertaista laatua ja saatavuutta. Oppilaitoskohtaisen opiskeluhoitosuunnitelman laadinta Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskeluhoollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten laaditaan oppilaitoskohtainen opiskeluhoitosuunnitelma. Opiskeluhoitosuunnitelma voi olla myös kahden tai useamman oppilaitoksen yhteinen. Suunnitelma laaditaan yhteistyössä oppilaitoksen ja opiskeluhoollon henkilöstön sekä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 13 § [muutettu lailla 1501/2016].) Suunnitelmaa laadittaessa tehdään tarvittaessa yhteistyötä myös muiden viranomaisten ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Oppilaitoksen opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan seuraavat asiat:

1. Opiskeluhoollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut

Opiskeluhoitosuunnitelmassa esitetään arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista niiden yhdenvertaisen saatavuuden varmistamiseksi 38 ja toiminnan tarkoituksenmukaiseksi kohdentamiseksi. Opiskeluhoollon kokonaistarve ja käytettävissä olevien opiskeluhoitopalvelujen määrä ilmoitetaan sen mukaisena, mitä ne ovat suunnitelmaa valmisteltaessa. Arviota voidaan tarpeiden muuttuessa tarkistaa. Arviossa otetaan huomioon opiskelijoiden terveyteen ja hyvinvointiin sekä opiskeluyhteisöön ja ympäristöön liittyvät tarpeet. Arviota laadittaessa hyödynnetään monipuolisesti näihin liittyviä selvityksiä ja seurantatietoja, opiskeluhoollon muodostunutta tietoa sekä huoltajilta ja erityisesti opiskelijoilta saatavaa tietoa.

Opiskeluhoitohuoltosuunnitelmaan sisällytetään arvio oppilaitoksen käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista, joita ovat opiskeluterveydenhuolto- sekä psykologi- ja kuraattoripalvelut. Lisäksi suunnitelmassa kuvataan

- opiskeluhoollon palveluiden järjestäminen ja sen edellyttämä työn- ja vastuunjako, palvelujen toteuttamisessa tarvittava yhteistyö sekä palveluista tiedottaminen ja niihin ohjaaminen
- opiskeluhoollon palveluiden kohdentaminen yksittäisiin opiskelijoihin, oppilaitosyhteisöön ja yhteistyöhön liittyviin tehtäviin sekä opiskeluhoollon kehittämiseen ja seurantaan.

2. Yhteisöllinen opiskeluhoito ja sen toimintatavat

Oppilaitoksen opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan yhteisöllisen opiskeluhoiton järjestäminen opiskelijan ja opiskeluyhteisön terveyden, hyvinvoinnin ja oppimisen seuraamiseksi ja edistämiseksi.

Suunnitelmassa kuvataan

- toimenpiteet yhteisöllisyyden edistämiseksi oppilaitosyhteisössä
- toimenpiteet opiskeluyhteisön sekä ympäristön terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseksi
- yhteistyö ja toimenpiteet opiskelijoiden osallisuuden vahvistamiseksi
- yhteistyö ja toimenpiteet huoltajien yhteistyön ja osallisuuden vahvistamiseksi
- oppilaitoskohtaisen opiskeluhoitoryhmän tai muun tehtävään soveltuvan monialaisen ryhmän toimintatavat ja käytännöt
- opiskeluhoiton kokonaisuudesta tiedottaminen
- yhteistyö nuorisotoimen, lastensuojelun ja poliisin sekä muiden opiskeluhoiton kehittämiseen tarvittavien tahojen kanssa
- terveysneuvonnan ja terveystiedon opetuksen välinen yhteistyö
- opiskeluun osallistumisen seuranta, poissaolojen ehkäiseminen ja niihin puuttuminen
- toimenpiteet esteettömyyden ja saavutettavuuden edistämiseksi opiskeluympäristössä
- tapaturmien ehkäiseminen, ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus oppilaitoksessa
- tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen
- yhteistyö ja käytännöt oppilaitoksen terveellisuuden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa
- suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä
- toiminta äkillisissä kriiseissä sekä uhka- ja vaaratilanteissa.

Seuraavassa määritellään kahden viimeksi mainitun suunnitelman tarkempi sisältö:

Suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä Opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä laaditaan suunnitelma (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 13 § [muutettu lailla 1501/2016]).

Suunnitelmaa Opiskelijan ohjaus ja tukeminen

Opiskelijan ohjaus ja tukeminen laadittaessa otetaan huomioon sekä opiskelijoiden keskinäiset että opiskelijoiden ja aikuisten väliset vuorovaikutussuhteet oppilaitoksessa. Suunnitelman tulee sisältää seuraavat kuvaukset:

- kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäiseminen ja niihin puuttuminen
- edellä mainittujen asioiden käsittely yhteisö-, ryhmä- ja yksilötasolla
- yksilöllinen tuki, tarvittava hoito, muut toimenpiteet ja jälkiseuranta sekä teon tekijän että sen kohteena olevan osalta

- yhteistyö huoltajien kanssa
- yhteistyö tarvittavien viranomaisten kanssa
- suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, opiskelijoille, huoltajille ja yhteistyötahoille
- suunnitelman päivittäminen, seuranta ja arviointi.

Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

Opiskeluhoitosuunnitelmassa määritellään toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa. Suunnitelmassa otetaan huomioon myös toimintavalmiudet ylioppilastutkinnon kokeiden aikana mahdollisesti tapahtuvassa äkillisessä uhka- ja vaaratilanteessa. Kriisisuunnitelma valmistellaan yhteistyössä tarvittavien viranomaisten kanssa ottaen huomioon muut uhka-, vaara- ja kriisitilanteita koskevat ohjeistukset, kuten pelastussuunnitelma (pelastuslaki 379/2011, 15 §; valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 407/2011, 1 ja 2 §).

Suunnitelmassa kuvataan

- kriisitilanteiden ehkäisy, niihin varautuminen ja toimintatavat äkillisissä kriisitilanteissa
- johtamisen periaatteet, yhteistyö sekä työn- ja vastuunjako erilaisissa kriisitilanteissa ja niihin varautumisessa
- sisäisen ja ulkoisen sekä oppilaitoksen ja koulutuksen järjestäjän välisen tiedottamisen ja viestinnän periaatteet
- psykososiaalisen tuen ja jälkihoidon järjestäminen
- suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, opiskelijoille, huoltajille ja yhteistyötahoille
- toimintavalmiuksien harjoittelu • suunnitelman arviointi ja päivittäminen.

3. Yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestäminen Opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan yksilökohtaisen opiskeluhoollon toteuttamistavat ja yhteistyö opiskelijan terveyden, hyvinvoinnin ja oppimisen edistämiseksi ja seuraamiseksi sekä tarvittavien yksilöllisten tukitoimien järjestämiseksi.

Suunnitelmassa kuvataan

- opiskeluterveydenhuolto- sekä kuraattori- ja psykologipalvelujen järjestäminen, keskinäinen työn- ja vastuunjako sekä palvelujen järjestämisessä tarvittava yhteistyö
- monialaisen asiantuntijaryhmän toimintatapojen ja käytäntöjen sopiminen sekä yksilöllisten tukitoimien järjestämisen periaatteet
- opiskeluhoollon yhteistyö opiskelijan opintojen ohjauksessa ja jatko-opintojen suunnittelussa
- opiskeluhoitokertomuksen laatiminen ja säilytys
- sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestämiseen liittyvä yhteistyö oppilaitoksessa
- opiskeluterveydenhuollon sairaanhoitopalveluiden järjestämistapa ja ohjaus niihin hakeutumiseksi

- tarvittava yhteistyö oppilaitoksen ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden kanssa (esimerkiksi erikoissairaanhoido, sosiaalitoimi, poliisi, nuorisotoimi).

4. Yhteistyö opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa Opiskeluhoitoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa.

Suunnitelmassa kuvataan

- opiskelijan ja huoltajan osallisuus ja yhteistyö opiskeluhoollon suunnittelussa, kehittämisessä ja arvioimisessa
- opiskelijalle ja hänen huoltajalleen annettava tieto yksittäisen opiskelijan asioiden käsittelyyn liittyvistä lain edellyttämistä menettelytavoista ja tietojen käsittelystä
  - opiskelijan itsenäinen asema opiskeluhoollon asiakkaana ja suostumuksen hakeminen opiskelijalta ja tarvittaessa tämän huoltajalta yksilökohtaisessa opiskeluhoollon
  - käytänteet opiskelijan toiveiden huomioimisessa häntä koskevilla toimenpiteillä ja ratkaisuilla sekä huoltajien kanssa tehtävässä yhteistyössä
  - käytänteet opiskelijan kehitystason ja edun toteutumisen arvioimiseksi opiskeluhoollon henkilöstöön kuuluvan sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilön toimesta
  - menettelytavat yksittäistä opiskelijaa koskevan asian käsittelyssä monialaisessa asiantuntijaryhmässä.

5. Opiskeluhoitosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

Koulutuksen järjestäjä vastaa opiskeluhoollon kokonaisuuden omavalvonnan toteutumisesta yhteistyössä oppilaitoksen sijaintikunnan opetustoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kanssa (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 26 §).

Opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan toimenpiteet opiskeluhoollon toteuttamiseksi ja seuraamiseksi (omavalvonta).

Suunnitelmassa esitetään

- seurattavat asiat
- tietojen kokoamiseksi käytettävät menetelmät, seurannan aikataulu sekä vastuussa oleva taho
- seurantatietojen käsittely ja niiden hyödyntäminen opiskeluhoollon kehittämisessä
- seurannan keskeisistä tuloksista tiedottaminen opiskelijoille, huoltajille ja tarvittaville yhteistyökumppaneille.

Lukion opiskeluhoito

Opiskelijahuoltoryhmä kokoontuu vähintään kaksi kertaa lukuvuodessa tai tarvittaessa: rehtori, ryhmänohjaaja, terveydenhoitaja, koulukuraattori, erityisopettaja ja kutsuttuna muita jäseniä.

Erityisopettajan palvelut lukiossa: lukion aloittavien lukemis- ja kirjoittamishäiriöiden testaus sekä lausunnot, tukiopetus ja oppimaan oppimisen tukeminen yhdessä aineenopettajien kanssa.

Ohjausroolit:

Aineenopettaja: Ohjaa oppiaineen opiskelua ja seuraa opiskelijan edistymistä opinnoissa (kurssikertymä). Laatii tarvittaessa opiskelijan kanssa suunnitelman oppiaineen opiskelun erityistoimenpiteistä. Oppiaineen opintojen suoritusajan pidentäminen tai vaihtoehtoinen suoritustapa (etäopiskelu, itsenäinen opiskelu, tukiopetus). Suunnitelma oppiaineen pakollisten opintojen suorittamisesta. Ilmoittaa erityistä tukea tarvitsevista opiskelijoista ryhmänohjaajalle, opinto-ohjaajalle ja rehtorille (tuen tarvitsijan nimi sähköpostilla, muu tieto suullisesti). Opiskelijan ohjaus ja tukeminen 41 Opiskelijan ohjaus ja tukeminen

Ryhmänohjaaja: Tiedottaa ryhmänsä opiskelijoille opiskeluun liittyvistä käytännöistä (ryhmänohjaustuokit) ja seuraa ryhmänsä opiskelijoiden opiskelumenetystä. Myöntää poissaololupia (3 vrk) ja seuraa poissaoloja. Ilmoittaa tuen tarpeesta opinto-ohjaajalle ja rehtorille, suunnittelee tukitoimia. On yhteydessä huoltajiin, sopii huoltajatapaamiset, pitää tarvittaessa vanhempainiltoja. Osallistuu tarvittaessa opiskelijahuoltotyöryhmän kokouksiin. Seuraa ryhmänsä opiskelijoiden hyvinvointia. Suunnittelee ja toteuttaa yhdessä ryhmänsä ja muiden ryhmänohjaajien kanssa yhteisiä tapahtumia (liikuntapäivä, tarksvärkkipäivä, puurojuhla, potkiaiset, penkkarit, toimintapäivä).

Erityisopettaja: Testaa opiskelijat, joilla ilmennyt tuen tarvetta (LUKI-testaus). Kirjoittaa lausunnot (YTL). Tarvittaessa antaa erityisopetusta ja konsultoi aineenopettajia tukitoimista. Opiskelutekniikan ohjaus. Opinto-ohjaaja: Ohjaa uranvalintaan ja jatko-opintoihin. Pitää yhteyttä ammattiauttajiin ja ohjaa opiskelijan erityisen tuen piiriin (psykologi, kuraattori, terveydenhoitaja, ammatinvalintapsykologi). On yhteydessä koulun ulkopuolisiin asiantuntijoihin. Opiskelijan henkilökohtainen ohjaus.

Rehtori: Suunnittelee ja toteuttaa yhdessä muiden toimijoiden kanssa ohjausta ja tukea oppilaitoksessa. Opiskelijoiden kurssivalinnat ja opintojen seuraaminen. Ylioppilastutkinnon toimeenpanoon ja tiedottamiseen liittyvät tehtävät. Kutsuu koolle oppilashuoltotyöryhmän vähintään kaksi kertaa lukuvuodessa. Opiskelijan henkilökohtainen ohjaus tukitoimissa. Ohjaus vaihtoehtoihin kurssisuoritustapoihin (muiden oppilaitosten kurssitarjonta). Ohjaus vaihtoehtoiselle opiskeluväylälle (aikuislukio, ammatillinen koulutus).

Koulukuraattori: Vastaanotto litin lukion vastaanottopisteessä tiistaisin. Palvelun tuottaa Päijät-Hämeen hyvinvointialue. Palveluntarve 100 opiskelijaa

Kouluterveydenhoitaja: Palvelun tuottaa Päijät-Hämeen hyvinvointialue. Terveystuottajan vastaanotto litin yläkoululla. Palveluntarve 100 opiskelijaa

Koulupsykologi: Palvelun tuottaa Päijät-Hämeen hyvinvointialue. Vastaanotto ajanvarauksella litin lukiolla. Palveluntarve 100 opiskelijaa

Lääkäri: Palvelun tuottaa Päijät-Hämeen hyvinvointialue.

Opiskelijahuoltotyöryhmä: Kokoontuu kaksi kertaa lukuvuodessa tai tarvittaessa: rehtori (pj), opinto-ohjaaja, terveydenhoitaja, kuraattori, ryhmänohjaaja, erityisopettaja. Suunnittelee ja toteuttaa erityisen tuen toimenpiteitä yhdessä ammattiauttajien ja huoltajien kanssa Vanhempainillat: Syksyllä ja keväällä kaikille, rutiiniasioiden (opinnot, YO) lisäksi teemaluennoitsija.

litti 8.6.2023 Ari Toropainen, rehtori

